การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

พรพรรณ เชาว์ชาญ[1*], นิรันดร์ สุธีนิรันดร์[1] และ สรายุทธ์ เศรษฐขจร[1]

[1]สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
*onpornpan110863@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและแนวทางทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน คือ ด้านการนำองค์การ ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ และด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .949 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ส่วนด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และแนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 3–5 ปี การใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา การใช้ข้อมูลสารสนเทศ หลักฐานเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ พัฒนาการจัดการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีมของครูและบุคลากร การมอบหมายและจัดสรรภาระงานให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของครูและบุคลากร การจัดการเรียนรู้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้ทรัพยากรงบประมาณอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนราชวินิต

School Administration Towards Excellence of Rachawinit School under the Bangkok Primary Educational Service Area Office

Pornpan Chaochan[1*] , Niran Sutheeniran[1] and Sarayuth Sethakhajorn[1]

[1]Educational Administration, Faculty of Educational, Bansomdejchaopraya Rajabhat University
*onpornpan110863@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to study the administration and guidelines for school administration toward excellence at Rachawinit School under the Bangkok Primary Educational Service Area Office. The study covered seven aspects: leadership, strategic planning, customer and stakeholder focus, measurement analysis and knowledge management, workforce focus, process management, and results. The population consisted of 108 school administrators and teachers at Rachawinit School. The research instruments consisted of a five-point Likert scale questionnaire, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.95, along with a semi-structured interview. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that the overall level of school administration toward excellence at Rachawinit School was high. When considered by each aspect, it was found that measurement, analysis, and knowledge management had the highest mean score, followed by results, while strategic planning had the lowest mean score. The guidelines for achieving excellence in educational administration indicated that school administrators implemented educational development plans and 3–5 year strategic plans, applied SWOT Analysis to examine strengths, weaknesses, opportunities, and threats, and utilized information and empirical evidence in educational development. Additionally, they promoted participation and teamwork among teachers and staff, assigned tasks based on knowledge, abilities, and competencies, emphasized learner-centered instruction, and ensured the efficient and effective use of resources and budget.

Keywords: School Administration Towards Excellence, Rachawinit School

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างทุนมนุษย์เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 ที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ทิศทางการจัดการศึกษาในระดับชาติจึงมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ และสมรรถนะที่ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง การยกระดับคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันจึงมิใช่เพียงการพัฒนาในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการปรับโฉมระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความทันสมัย มีความยืดหยุ่น และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาพลิกโฉมการทำงานเพื่อก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่มุ่งเน้นการสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงและการสร้างภาครัฐที่ตอบโจทย์ประชาชน กระบวนการเหล่านี้ต้องอาศัยการวางรากฐานตั้งแต่วัยเยาว์ผ่านระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างประชากรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม และมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล อันจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการนำพาประเทศชาติไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่ตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางและเติบโตอย่างสมดุลในทุกด้าน[1]

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการบริหารงานระดับสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศอย่างเป็นรูปธรรม คือการนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐหรือ PMQA 4.0 เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับมาตรฐานการทำงานจากระบบราชการแบบดั้งเดิมไปสู่ระบบราชการที่มีสมรรถนะสูง เกณฑ์ดังกล่าวเปรียบเสมือนเครื่องมือในการวิเคราะห์องค์กรอย่างรอบด้านผ่านองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน ตั้งแต่การนำองค์การเชิงวิสัยทัศน์ที่เน้นจริยธรรมและความโปร่งใส การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายระดับชาติ ไปจนถึงการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการและผลลัพธ์ที่เป็นเลิศที่สามารถตรวจสอบได้เชิงสถิติ การนำมาตรฐานสากลนี้มาใช้จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบูรณาการข้อมูลสารสนเทศและหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ ลดการใช้ดุลยพินิจส่วนตัวและเพิ่มการทำงานที่มุ่งเน้นข้อมูลจริง ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับภายใต้หลักธรรมาภิบาล การบริหารงานภายใต้เกณฑ์คุณภาพนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดเท่านั้นแต่ยังเป็นการสร้างระบบประกันคุณภาพที่เข้มแข็งจากภายในองค์กรเองซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับสถานศึกษาในการเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ในสังคมดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันในอนาคต[2]

สำหรับโรงเรียนราชวินิต ในฐานะสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญและมีชื่อเสียงในการสร้าง "คนดีในพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม" แม้ที่ผ่านมาจะมีผลการดำเนินงานที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศแต่จากการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ในรอบปีที่ผ่านมายังพบประเด็นท้าทายสำคัญที่ต้องเร่งพัฒนาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ โดยเฉพาะการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและกระบวนการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียนที่ต้องมีความต่อเนื่องตั้งแต่วัยเริ่มเรียนจนจบการศึกษาเพื่อให้เห็นผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยและสมบูรณ์แบบเพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและอัตลักษณ์อันทรงคุณค่าของโรงเรียนลงสู่การปฏิบัติจริงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีรากฐานทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและเติบโตเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกที่ดีด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ภายใต้หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยจัดสรรภาระงานตามความเชี่ยวชาญ

และความถนัดของครูและบุคลากร เพื่อมุ่งสู่การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและสืบสานพระราชปณิธานในการสร้างคนดีสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 ด้าน 1)ด้านการนำองค์การ 2)ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3)ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4)ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5)ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6)ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ 7)ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวคิดการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหากำหนดแนวคิดการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
3. สร้างแบบสอบถาม ตามแนวคิดในการวิจัย ใน 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการนำองค์การ 2) ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3) ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6) ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ 7) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index of Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00
5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิแอลฟาของครอนบาค (Conbach's Alpha Coefficient) ด้านการนำองค์การได้ความเชื่อมั่น .777 ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ .579 ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ความเชื่อมั่น .850 ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้ความเชื่อมั่น .769 ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ได้ความเชื่อมั่น .732 ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ได้ความเชื่อมั่น .673 ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ.ได้ความเชื่อมั่น .733 และโดยรวม ได้ความเชื่อมั่น .949

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 108 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 108 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 108 ฉบับ โดยเก็บคืนได้ 107 คน คิดเป็นร้อยละ 99.07

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากระดับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการนำองค์การ 2) ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3) ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6) ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ 7) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ [3]

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการดำเนินการในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการดำเนินการในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการดำเนินการในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการดำเนินการในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวม 7 ด้าน

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร		μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านการนำองค์การ	4.46	0.67	มาก	4
2	ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	4.32	0.79	มาก	7
3	ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	4.40	0.76	มาก	6
4	ด้านการวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้	4.55	0.62	มากที่สุด	1
5	ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร	4.41	0.75	มาก	5
6	ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	4.47	0.69	มาก	3
7	ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ	4.51	0.62	มากที่สุด	2
	รวม	**4.45**	**0.70**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวม 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก (μ=4.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ=4.55) รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย (μ=4.51) ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย (μ=4.47) ด้านการนำองค์การ มีค่าเฉลี่ย (μ=4.46) ด้านมุ่งเน้นบุคลากร มีค่าเฉลี่ย (μ=4.41) ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ย (μ=4.39) และด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (μ=4.32)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ส่วนด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนราชวินิต ได้มีการวางรากฐานและกำหนดทิศทางการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยยึดโยงกับบริบทเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน การน้อมนำศาสตร์พระราชาเป็นเข็มทิศนำทางผู้บริหาร ศาสตร์พระราชาและพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาเป็นหัวใจหลักในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ทำให้การพัฒนา คนดี ไม่ใช่เพียงนามธรรมแต่ถูกถ่ายทอดสู่แผนปฏิบัติที่ชัดเจนผ่านโครงสร้างการบริหารแบบโรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ซึ่งช่วยให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้สึกภาคภูมิใจและมีเป้าหมายร่วมกันภายใต้อัตลักษณ์ ราชวินิต การสร้างความเข้มแข็งผ่านการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการวิเคราะห์รอบด้าน แม้ผลการวิจัยจะชี้ว่าด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น แต่พบว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการใช้เครื่องมือบริหารจัดการสากล เช่น SWOT Analysis, McKinsey 7S, และ C-PEST มาวิเคราะห์สถานะขององค์กรอย่างเป็นระบบ สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการปิดช่องว่างและยกระดับการวางแผนให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (Global Trends) การขับเคลื่อนคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) และนวัตกรรมการสอนความสำเร็จในด้านกระบวนการดำเนินการและผลลัพธ์นั้น เกิดจากการที่ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และกระบวนการคิดขั้นสูง G-PAS 5 Steps อย่างจริงจัง พร้อมทั้งนำระบบข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) และกระบวนการ PLC มาเป็นกลไกในการพัฒนาครู ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมแบบ Best Practice ที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน

ทั้งในหลักสูตรปกติและห้องเรียนพิเศษ (MEP) การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการตัดสินใจ สอดคล้องกับผลวิจัยที่ระบุว่า ด้านการวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการไปสู่ระบบดิจิทัล มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและหลักฐานเชิงประจักษ์ในรูปแบบออนไลน์ ทำให้การกำกับติดตามและการนิเทศการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างตรงจุด การบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม ผู้บริหารได้สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้าง โดยให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน (Stakeholders) ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ผ่านกระบวนการระดมความคิดเห็นและการถอดบทเรียน ทำให้การบริหารงบประมาณและการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และคุ้มค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับแนวคิดของ Office of the Basic Education Commission [4] ได้กล่าวว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การที่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการ ได้แก่ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชนมีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน มีการตั้งความหวังของผลสำเร็จไว้สูงมีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ทั้งครูและผู้บริหารมีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนในการทำงานกลุ่มมากขึ้นจัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาดและปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีการประเมินที่หลากหลายจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ขจัดสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคสำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Punyawee Krairak and Sangwan Wangchaem [5] ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีตราด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก รวมถึงเพื่อศึกษาปัญหา และ แนวทางพัฒนาการบริหารสถ านศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีตราด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 116 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม 10 คน สัมภาษณ์ 5 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1)การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน คือ ด้านการนำองค์กร ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ และ ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ตามลำดับ 2)ปัญหาคือการมีเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน หรือ การที่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบปัญหาการวางแผนงานขาดการมุ่งเป้าหมายที่ชัดเจน เส้นทางไม่ชัดเจน กระบวนการไม่ชัดเจน มีเพียงจุดมุ่งหมายที่จะต้องทำ แต่ไม่มีการระบุอย่างชัดเจนว่า การที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น มีขั้นตอนและกระบวนการอย่างไร รวมถึงบรรยากาศในการปฏิบัติงานไม่ดีมีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในสถานศึกษา 3) แนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก คือ ผู้บริหารควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย หรือวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรและครูในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน มีการวางแผนการบริหารอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ทันยุคสมัย ส่งเสริมให้บุคลากรและครูภายในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง ทั้งทางด้านทักษะและ ประสบการณ์พัฒนาปรับปรุงการวัดและประเมินผลและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา เทศเขียว [6] ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีฐานใหม่ของสถานศึกษาเอกชน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลความเป็นเลิศการบริหารสถานศึกษาเอกชน และ เพื่อ 2)วิเคราะห์แนวทางและจัดทำ

ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีฐานใหม่ของสถานศึกษาเอกชน วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นที่ 1 ศึกษา พัฒนาโมเดลความเป็นเลิศการบริหารสถานศึกษาเอกชน และตรวจสอบความตรงของโมเดล โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล ขั้นที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกับใช้หลักการตีความประมวลผลข้อมูลแบบสามเส้า ผลการวิจัยพบว่า 1)โมเดลความเป็นเลิศการบริหารสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย การนำองค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์ลูกค้า การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้การพัฒนาบุคลากรการปฏิบัติการ และผลลัพธ์โมเดลความเป็นเลิศที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 2)แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีฐานใหม่ของสถานศึกษาเอกชน ได้แก่ การนำองค์กรวิถีฐานใหม่ ผู้บริหารกำหนดทิศทางการดำเนินงานและสื่อสารการปฏิบัติงานสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการปฏิบัติงาน การบริหารเชิงกลยุทธ์วิถีฐานใหม่ และข้อมูลที่ได้จากลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากำหนดแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงาน ลูกค้าวิถีฐานใหม่ ผู้บริหารรับฟังลูกค้าเพื่อการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความพึงพอใจและความผูกพัน การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้วิถีฐานใหม่ ผู้บริหารพัฒนาข้อมูลสารสนเทศและระบบการวัดผลให้ไวต่อข้อบ่งชี้ตามการเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอก การพัฒนาบุคลากรวิถีฐานใหม่ ผู้บริหารจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของบุคลากร การปฏิบัติการวิถีฐานใหม่ ผู้บริหารกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานและจัดเตรียมความพร้อมทั้งการเรียนที่สถานศึกษาและเรียนออนไลน์ ผลลัพธ์วิถีฐานใหม่ ผู้บริหารประเมินผลการดำเนินงานทุกด้านและนำข้อมูลที่ได้มาปรับกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 7 ด้าน 17 ตัวบ่งชี้เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีฐานใหม่ของสถานศึกษาเอกชนต่อไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ [7] ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศและแนวคิดทักษะ นวัตกรสังคม 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม และ 3)พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการผสมวิธีตัวอย่างประชากรเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนชั้น ม.1 - ม.6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบประเมินกรอบแนวคิดแบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า กรอบแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การนำองค์กร กลยุทธ์นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้บุคลากร การปฏิบัติการ และผลลัพธ์ส่วนกรอบแนวคิดทักษะนวัตกรสังคมประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่การมีวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ การประสานงานอย่างจริงจัง การคิดเชิงระบบ การเปลี่ยนแปลงสังคมที่เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น และการเป็นผู้ประกอบการโดยผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2)จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม มี 3 ประการ ได้แก่ 1)การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศมีจุดอ่อน 4 ด้าน คือ การปฏิบัติการ ผลลัพธ์กลยุทธ์และบุคลากร และจุดแข็งมี 3 ด้าน คือ การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการนำองค์กร ตามลำดับ 2)ทักษะนวัตกรสังคมมีจุดอ่อน 1 ด้าน คือ การเป็นผู้ประกอบการ และมีจุดแข็ง 4 ด้าน คือ การคิดเชิงระบบการมีวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงสังคมที่เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น และการประสานงานอย่างจริงจัง ตามลำดับและ 3)สภาพแวดล้อมภายนอก มีภาวะคุกคาม คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ และสภาพเศรษฐกิจ ส่วนสภาพสังคม และเทคโนโลยีเป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส และ 3)กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคมมี 5 กลยุทธ์หลัก 10 กลยุทธ์รองและ 43 วิธีการ ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 เสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติการสู่ความเป็นเลิศในการพัฒนานักเรียนตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม

3 ด้าน กลยุทธ์หลักที่ 2 ยกระดับผลลัพธ์การพัฒนานักเรียนตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม 3 ด้าน กลยุทธ์หลักที่ 3 สร้างสรรค์กลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศในการพัฒนานักเรียนตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม 3 ด้าน กลยุทธ์หลักที่ 4 ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านบุคลากรตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม 3 ด้าน และกลยุทธ์หลักที่ 5 ขับเคลื่อนการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ตามแนวคิดทักษะนวัตกรสังคม 3 ด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการนำองค์การ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของครูในการจัดทำโครงการ รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมของครูและบุคลากร โดยผู้บริหารแสดงภาวะผู้นำและกำหนดทิศทางองค์กรอย่างชัดเจน และควรจะมีการส่งเสริมการพัฒนาครูและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร แล้วจึงนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ และจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

3. ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นการออกแบบกิจกรรมให้ยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มตามขีดความสามารถ

4. ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดความรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานหลักฐานเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์และขับเคลื่อนการจัดการศึกษาโดยบูรณาการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่สะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล มาวิเคราะห์ร่วมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างแม่นยำและตอบโจทย์เป้าหมายของสถานศึกษา

5. ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบและเป็นธรรม โดยการวิเคราะห์ศักยภาพและความถนัดของครูเพื่อมอบหมายภาระงานให้สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมสมรรถนะผ่านการพัฒนาวิชาชีพและการให้คำปรึกษาแบบ Coaching เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเติบโตในสายงาน

6. ด้านการมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ระยะ 3–5 ปี โดยให้ความสำคัญกับการแปลงทิศทางและยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมกระบวนการทบทวนและปรับปรุงกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเท่าทัน เพื่อให้การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

7. ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างเป็นระบบตามแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความคุ้มค่าสูงสุด เพื่อให้การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาสถานศึกษา และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอื่นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

3. ควรนำแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ไปขยายผลกับโรงเรียนอื่นที่มีความสนใจ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้

ภาพที่ 1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ที่มา : (พรพรรณ เชาว์ชาญ, 2569)

สรุป

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ยังพบประเด็นท้าทายสำคัญที่ต้องเร่งพัฒนาเพื่อให้บรรลุเกณฑ์มาตรฐานสากล โดยเฉพาะมิติด้านคุณภาพผู้เรียนที่ยังขาดความต่อเนื่องในการสร้างนวัตกรรมและทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ รวมถึงความจำเป็นในการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและห้องปฏิบัติการให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตลอดจนการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนให้เห็นผลเชิงประจักษ์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนั้น แนวทางสำคัญในการพัฒนาคือผู้บริหารต้องแสดงภาวะผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โดยใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis เป็นฐานในการวางแผนยุทธศาสตร์ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการบริหารงานบุคคลตามความเชี่ยวชาญและการใช้ข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์

มาเป็นกลไกหลักในการตัดสินใจ นอกจากนี้ ต้องมุ่งเน้นกระบวนการทบทวนแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การใช้ทรัพยากรและงบประมาณเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ้มค่า และเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง (References)

[1] Office of the Education Council. (2018). *National Education Standards B.E. 2561 (2018) towards Thailand 4.0.* Bangkok: Office of the Education Council. (In Thai)

[2] Office of the Public Sector Development Commission. (2025). *Public Sector Management Quality Award B.E. 2568 (2025) (PMQA)*. Author. (In Thai)

[3] Srisa-ard, B. (2017). *Preliminary Research* (10th ed.). Suwiriyasan. (In Thai)

[4] Office of the Basic Education Commission. (2021). *Guidelines for World-Class Standard School Management according to the Office of the Basic Education Commission Quality Award (OBECQA) Revised Edition B.E. 2564 (2021)*. Author. (In Thai)

[5] Krairak, P.,& Wangchaem, S. (2024*). School Administration towards Excellence to Promote Global Citizenship of Schools in the Khao Saming-Bo Rai United Campus under the Secondary Educational Service Area Office Chanthaburi Trat*. MCU Ubon Review Journal, 9(1), 861-872. (In Thai)

[6] Thetkhiao, S. (2022). *School Administration towards Excellence in the New Normal of Private Schools*. Doctoral Dissertation, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Srinakharinwirot University. (In Thai)

[7] Limjamroon, P. (2020). *Management Strategies for Secondary Schools towards Excellence according to the Concept of Social Innovator Skills*. Doctoral Dissertation, Department of Educational Policy, Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University. (In Thai)